

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 141/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. februára 2014 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej obchodnou spoločnosťou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41 NcC/388/2012 z 11. októbra 2012 (Rvp 1852/2013), uzneseniami Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 NcC/139/2012 z 18. októbra 2012 (Rvp 17811/2013), sp. zn. 8 NcC/143/2012 z 22. októbra 2012 (Rvp 17812/2013), sp. zn. 8 NcC/70/2012 z 19. októbra 2012 (Rvp 17813/2013), sp. zn. 2 NcC/204/2012 z 18. októbra 2012 (Rvp 17814/2013) a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 NcC/80/2012 z 22. októbra 2012 (Rvp 2022/2013) a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 1852/2013, Rvp 17811/2013, Rvp 17812/2013, Rvp 17813/2013,

Rvp 17814/2013 a sp. zn. Rvp 20022/2013 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 141/2014.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 4. januára 2013, 14. júna 2013 a 1. augusta 2013 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41 NcC/388/2012 z 11. októbra 2012, uzneseniami Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 NcC/139/2012 z 18. októbra 2012, sp. zn. 8 NcC/143/2012 z 22. októbra 2012, sp. zn. 8 NcC/70/2012 z 19. októbra 2012, sp. zn. 2 NcC/204/2012 z 18. októbra 2012 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 NcC/80/2012 z 22. októbra 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka Okresnému súdu Lučenec, Okresnému súdu Bratislava I, Okresnému súdu Pezinok a Okresnému súdu Košice I doručila žaloby, ktorými sa domáhala náhrady škody – nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v platnom znení, smerujúce proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. Ku vzniku škody malo podľa nej dôjsť kontinuálnym a zásadným zásahom do jej základných práv, najmä do práva na poskytnutie súdnej ochrany v zákonom predpokladanej kvalite a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľka v záujme ochrany svojho práva na spravodlivé konanie sformulovala „už v úvode podanej žaloby požiadavku na to, aby nadriadený súd rozhodol pred prvotným prejednaním veci o prikázaní veci (tohto sporu) inému súdu, pretože sudcovia miestne a vecne príslušného Okresného súdu Žiar nad Hronom sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a k účastníkovi konania (námietka zaujatosti z objektívneho pohľadu)“. V rámci odôvodnenia svojej požiadavky okrem iného poukázala na skutočnosť, že okresné súdy, ktoré zapríčinili svojím nesprávnym úradným postupom vznik škody na jej strane, nemôžu byť zároveň orgánom súdnej moci, ktorý bude o tejto škode rozhodovať, ďalej na to, že takýmto postupom by došlo k nerešpektovaniu zásady „nemo debet esse iudex in propria causa“, a taktiež na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa rozhodovania o nestrannosti zákonného sudcu.

Krajské súdy napadnutými uzneseniami rozhodli tak, že nevyhlúčili všetkých sudcov označených okresných súdov z prerokúvania a rozhodovania v predmetných konaniach. Napadnuté rozhodnutia krajských súdov sú podľa sťažovateľky *«nesprávne, zakladajúce zásah do jeho základných práv, konkrétne:*

- základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. práva na súdnu ochranu a osobitne práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy SR) a práva na prerokovanie veci nestranným súdom;

- základného práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“), t. j. práva na nestranný súd zriadený zákonom.».

V rámci svojej argumentácie sťažovateľka poukázala aj na právne závery obsiahnuté v judikatúre ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúce sa rozhodovania o nestrannosti zákonného sudcu (napr. nález sp. zn. II. ÚS 283/2009 z 26. novembra 2009, nález sp. zn. III. ÚS 116/06 z 5. septembra 2006, uznesenie sp. zn. II. ÚS 336/09 z 8. októbra 2009, nález sp. zn. III. ÚS 47/05 z 11. mája 2005, nález sp. zn. I. ÚS 46/05 zo 17. marca 2005, nález sp. zn. IV. ÚS 345/09 z 8. októbra 2009, rozsudok ECHR Findlay v. Spojené kráľovstvo z 25. februára 1997, odsek 73, rozsudok

ECHR Kyprianou v. Cyprus z 15. decembra 2005 atď.) a odvolávajúc sa na ňu uviedla, že „objektívna námietka porušenia nestrannosti je dôvodná. Dôvodnosť námietky porušenia nestrannosti je závažne podporená tiež tým, že:

a) pomer sudcu k veci, ktorý má za následok jeho zaujatosť, v danej veci vyplýva aj z právneho záujmu sudcu na prejednávanej veci, pretože môže byť rozhodnutím súdu priamo dotknutý vo svojich právach (ust. § 22 zákona č. 514/2003 Z. z.);

b) vylúčený je sudca aj preto, že získal o veci poznatky iným spôsobom, než z dokazovania na konaní (priamo výkonom funkcie sudcu na súde, ktorý škodu spôsobil);

c) do úvahy prichádza aj vzťah ekonomickej závislosti (zníženie rozpočtovaných prostriedkov súdu splnením povinnosti úhrady škody sťažovateľovi).“.

Podľa sťažovateľky objektívna skutočnosť spočívajúca v tom, že jej žaloby o náhradu škody spôsobenej rozhodovaním jednotlivých sudcov okresných súdov majú byť prerokované a rozhodnuté sudcami tých istých okresných súdov, ktorí majú medzi sebou „minimálne kolegiálny a väčšina isto i priateľský vzťah“, vyvoláva dôvodnú pochybnosť o nezáujatosti všetkých sudcov okresného súdu, ktorí sa vzhľadom na dané okolnosti prípadu nemôžu javiť v očiach strán ako nezávislí. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že Krajský súd v Trnave, Krajský súd v Nitre a Krajský súd v Prešove dospeli vo viacerých svojich rozhodnutiach v skutkovo a právne obdobných veciach k opačnému právnemu záveru, ako krajský súd v napadnutých uzneseniach.

Podľa sťažovateľky „V danej veci nie je možné nastoliť nápravu porušených práv podaním dovolania z dôvodu podľa ust. §237 písm. g) OSP (dovolanie nie je prípustné)! Dovolanie nie je prípustné ani z iných všeobecných dôvodov...“. V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na konania ústavného súdu vo veciach vedených po sp. zn. I. ÚS 265/05, III. ÚS 24/05 a sp. zn. III. ÚS 74/2011, v ktorých preskúmaval rozhodnutia súdov o zaujatosti sudcov. Ústavný súd však uvedenú rozhodovaciu prax podľa sťažovateľky bez akéhokoľvek zdôvodnenia porušil práve a len v jej prípade. Sťažovateľka taktiež poukázala na odôvodnenie publikovaného uznesenia (Zo súdnej praxe č. 40/1998) Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 20/97.

Z uvedeného podľa sťažovateľky vyplýva „v právnom štáte jednoznačný záver, že vo veci je daná právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky rozhodnúť o podanej ústavnej sťažnosti, pričom vzhľadom k existencii viac ako 10.000 pozitívnych rozhodnutí krajských súdov Slovenskej republiky, ktoré predložil sťažovateľ ústavnému súdu ako dôkazy v konaní a ktoré svedčia o jednoznačnej potrebe vylúčiť okresné súdy z prejednávania a rozhodovania vecí s predmetom náhrady škody, neostáva nič iné, len zo strany ústavného súdu vyhovieť princípu legality a princípu právnej istoty a rozhodnúť podľa predloženého petitu“.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami, zruší uvedené uznesenia, veci vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach,

na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1852/2013, Rvp 17811/2013 až Rvp 17814/2013 a sp. zn. Rvp 20022/2013 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky rozhodol ústavný súd o spojení týchto sťažností na spoločné konanie uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v prvom bode výroku tohto uznesenia.

2.2 K nedostatkom náležitostí sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 1852/2013

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu

a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, okrem prípadov výslovne uvedených v zákone o ústavnom súde.

Podľa § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, ďalej označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa základné práva alebo slobody porušili, a tiež označenie toho, proti komu návrh smeruje.

Uplatnenie právomocí ústavného súdu je viazané na splnenie viacerých formálnych aj obsahových náležitostí sťažnosti. Až na zákonom presne definované výnimky je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania, pričom viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú. Princíp viazanosti ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti. Petit musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne (v súlade s čl. 127 ústavy a § 56 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (III. ÚS 78/02, III. ÚS 17/03, IV. ÚS 138/08).

V danej veci je závažným obsahovým nedostatkom sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 1852/2013 predovšetkým skutočnosť, že uznesenie označené v petite sťažnosti (sp. zn. 41 NcC/388/2012 z 11. októbra 2012) Krajský súd v Banskej Bystrici vôbec nevydal, a teda takéto uznesenie vôbec neexistuje. Sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, označila konania o jednotlivých námietkach za rozhodnutia, pričom ku každému takto označenému „rozhodnutiu“ priradila dátum príslušného spájajúceho uznesenia krajského súdu.

Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade evidentne nejde o pisársku chybu alebo zjavný omyl, ale zrejme o snahu sťažovateľky vyprodukovať väčší počet sťažností, pretože ak by sťažovateľka mala v každej novej označenej veci uviesť príslušné rozhodnutie krajského súdu, ktorým krajský súd spojil sťažovateľkou uvádzané konania o námietkach do spájajúceho uznesenia krajského súdu, zistila by, že väčšina jej sťažností by de facto smerovala len proti spájajúcim uzneseniam, čím by sa výrazne zredukoval počet jej sťažností. Sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, však zvolila taký postup, že sťažnosťami napadla aj neexistujúce uznesenia krajského súdu, pričom ako prílohu k svojim sťažnostiam pripojila vždy len existujúce spájajúce rozhodnutia krajského súdu.

Keďže ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania a podľa citovanej judikatúry ústavný súd môže sťažnosť predbežne prerokovať, resp. následne o nej rozhodnúť len z hľadiska toho, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, pričom je evidentné, že sťažovateľka v petite svojej sťažnosti označila neexistujúce rozhodnutie krajského súdu, petit tejto sťažnosti je nevykonateľný a ako celok trpí nedostatkom predpísaných náležitostí. Preto bolo potrebné sťažnosť vedenú pod sp. zn. Rvp 1852/2013 odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že sťažnosť nespĺňa zákonom predpísané náležitosti.

2.3 K neprípustnosti sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 20022/2013

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súdu. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa

uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O takú prekážku by nešlo, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci.

Ústavný súd zistil, že pod sp. zn. Rvp 11003/2013 sa na ústavnom súde viedlo konanie o sťažnosti sťažovateľky doručenej 4. marca 2013 proti Krajskému súdu v Košiciach, o ktorej ústavný súd rozhodol uznesením č. k. III. ÚS 294/2013-11 z 2. júla 2013 tak, že ju odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu na konanie podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na to, že sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 20022/2013 doručená ústavnému súdu 1. augusta 2013 sa týka rovnakého uznesenia Krajského súdu v Košiciach (sp. zn. 5 NcC/80/2012 z 22. októbra 2012, ktorým krajský súd rozhodoval o vylúčení sudcov Okresného súdu Košice I) a obidvoma sťažnosťami sťažovateľka namietala porušenie tých istých základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, dospel ústavný súd k záveru, že v tých istých veciach už bolo ústavným súdom rozhodované. Keďže dôvody, pre ktoré bola skoršia sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 11003/2013 odmietnutá, naďalej trvajú a podmienky na konanie ústavného súdu splnené nie sú, ústavný súd sťažnosť vedenú pod sp. zn. Rvp 20022/2013 odmietol ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde pre existenciu prekážky res iudicata.

2.4 K podmienkam prerokovania ostatných sťažností

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky ostatnými prerokúvanými sťažnosťami malo dôjsť v dôsledku toho, že napadnutými uzneseniami Krajský súd v Bratislave nevyhlásil všetkých sudcov toho-ktorého okresného súdu z prerokúvania a rozhodovania napadnutých vecí sťažovateľky napriek tomu, že škoda, ktorú si v podanej žalobe uplatnila, vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom tých istých okresných súdov.

Ústavný súd je súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Túto ochranu poskytuje aj základným právam účastníkov v konaní o ich veci pred súdmi (všeobecnými)

alebo pred inými orgánmi Slovenskej republiky v prípadoch ustanovených zákonom. Tieto práva vyplývajú z ústavnoprocených princípov konania pred uvedenými orgánmi (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a patrí medzi ne aj právo každého na rozhodnutie jeho veci tým sudcom, ktorého určuje zákon.

Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je v Občianskom súdnom poriadku garantované prostredníctvom vylúčenia sudcu z jej ďalšieho prerokovania a rozhodnutia pre zaujatosť (§ 12 až § 16 OSP). Okolnosť, že o veci napriek tomu rozhoduje sudca, ktorý mal byť podľa subjektívneho názoru účastníka konania z ďalšej účasti na jej prerokovaní a rozhodovaní vylúčený, je dôvodom na uplatnenie riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

Obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je však povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb (v danom prípade sťažovateľky, ktorá podala námietku zaujatosti voči sudcom okresného súdu) a vylúčiť nimi označených sudcov z ďalšieho prerokovania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Jeho obsahom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby (v tomto prípade návrh na vylúčenie všetkých sudcov z ďalšieho prerokovania a rozhodnutia veci pre zaujatosť) a rozhodnúť o ňom.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých „všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje“ (I. ÚS 9/00), v dôsledku čoho „do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť iba vtedy, ak by ich rozhodnutia (a im predchádzajúci postup) boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov“ (I. ÚS 24/00).

Pokiaľ právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy pomocou riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Občianskeho súdneho poriadku, nie je možné domáhať sa ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

Podľa názoru sťažovateľky Krajský súd v Bratislave na jej námietky neprihliadal a označenými uzneseniami rozhodol zjavne neodôvodnene. Ústavný súd však pripomína, že po prerokovaní a následnom vydaní rozhodnutia vo veci samej má sťažovateľka vždy právo v rámci riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov – odvolania a dovolania – namietat' aj skutočnosť, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca. Ustanovenie § 221 ods. 1 písm. g) OSP zakladá prípustnosť odvolania proti každému rozhodnutiu prvostupňového súdu vo veci samej a § 237 písm. g) OSP zase prípustnosť dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu aj z dôvodu, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca. Aj z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že podľa platnej právnej úpravy konania pred všeobecnými súdmi, postupov a judikatúry všeobecného súdnictva sú závažné procesné pochybenia v konaní všeobecných súdov (vrátane porušenia základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy) dôvodom i na podanie dovolania (IV. ÚS 26/04, IV. ÚS 201/04).

V predmetnom konaní teda v prípade využitia oprávnenia podať dovolanie priamo proti rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave v merite veci (nie však proti rozhodnutiam krajského súdu o vznesených námietkach zaujatosti) opätovne existuje „iný súd“, a to najvyšší súd povolaný na poskytnutie ochrany základným právam sťažovateľky. Neobstojí teda argumentácia sťažovateľky, že po vydaní napadnutého uznesenia krajského súdu nemá žiadne právne prostriedky nápravy prípadného porušenia označených práv.

Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých účastníkovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Takýto postup však vylučuje princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Preto

ústavný súd nemá dostatok právomoci na preskúmanie sťažovateľkiných námietok nezákonného sudcu, ktoré smerujú voči ostatným napadnutým uzneseniam.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd ostatné sťažnosti sťažovateľky vedené pod sp. zn. Rvp 17811/2013 až sp. zn. Rvp 17814/2013 odmietol pri ich predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd k tomu navyše poznamenáva, že pokiaľ by sa v ďalšom priebehu konania objavili nové skutočnosti objektívne a dôvodne vzbudzujúce pochybnosť o nestrannosti a nezaujatosti sudcov konajúcich v sťažovateľkiných veciach, môže sa sťažovateľka ochrány svojho práva na prerokovanie veci pred nezávislým a nestranným súdom domáhať vznesením nových námietok zaujatosti (§ 15a OSP), prípadne prostredníctvom opravných prostriedkov [§ 201 a § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. g) OSP, resp. § 237 písm. g) OSP], o čom svedčí aj judikatúra najvyššieho súdu, v zmysle ktorej: „*Neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g) O. s. p., posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval, ak v námietke boli uvedené nové skutočnosti*“ (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 153/96 z 21. augusta 1997).

Pretože sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnostiach nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2014

